Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus Cymru | Time to Talk Public Health Wales

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus

Mai 2024 Canfyddiadau Arolwg Panel:

Carbon monocsid; Brechlynnau; Heintiau a Stigma iechyd

Cyhoeddwyd: Gorffennaf 2024

Cefndir

- Mae **Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus** yn banel cenedlaethol o drigolion Cymru sy'n 16+ oed a sefydlwyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru i alluogi **ymgysylltiad rheolaidd â'r cyhoedd** i lywio polisïau ac ymarfer iechyd y cyhoedd.
- Cynlluniwyd y panel i gynrychioli poblogaeth Cymru yn gyffredinol yn ôl oedran, rhyw, amddifadedd, ethnigrwydd a bwrdd iechyd.
- Mae aelodau'r cyhoedd yn cael eu recriwtio i'r panel gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau ac yna'n cael eu gwahodd i gymryd rhan mewn arolygon rheolaidd i roi cipolwg ar faterion iechyd cyhoeddus allweddol.
- Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canfyddiadau o arolwg Mai 2024 sy'n cwmpasu:
  - **Carbon monocsid**
  - **Brechlynnau**
  - **Heintiau**
  - **Stigma iechyd**
- Rydym yn ddiolchgar iawn i drigolion Cymru sydd yn rhoi o'u hamser gwerthfawr i gymryd rhan yn y panel.

Trosolwg Methodolegol

- Ymgymerwyd â recriwtio cychwynnol i banel Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus (Tachwedd 2022-Ionawr 2023) dros y ffôn, wyneb yn wyneb ac ar y cyfryngau cymdeithasol.
- Mae recriwtio yn broses barhaus a gall unigolion gofrestru drwy wefan Panel Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus (yn agor mewn ffenestr newydd) ar unrhyw adeg.Yn seiliedig ar sgrinio demograffig cychwynnol, caiff unigolion naill ai eu recriwtio'n uniongyrchol i'r panel neu eu gwahodd i ymuno â rhestr aros os yw'r cwota ar gyfer eu proffil demograffig yn llawn.
- Wrth gyflwyno pob arolwg, bydd recriwtio ychwanegol wedi'i dargedu yn digwydd drwy gyfweliadau wyneb yn wyneb ar y cyfryngau cymdeithasol i gynyddu cynrychioldeb sampl yn ôl yr angen.
- Rhwng Ebrill 2023 a Mawrth 2024, gwahoddwyd aelodau'r panel i gwblhau arolwg bob dau fis, naill ai ar-lein neu dros y ffôn. O fis Ebrill 2024, mae arolygon yn cael eu cynnal yn chwarterol.
- Ni chynhigir unrhyw gymhellion ariannol ar gyfer cyfranogiad.
- Oherwydd bod y panel wedi'i ddewis yn rhannol ei hun ac yn canolbwyntio ar bynciau iechyd y cyhoedd, gallai'r sampl gael ei effeithio gan duedd tuag at drigolion sydd â mwy o ddiddordeb mewn pynciau iechyd cyhoeddus a materion gofal iechyd. Dylid ystyried hyn wrth ddehongli'r canfyddiadau.
- Ceir rhagor o wybodaeth am ddulliau'r arolwg yn yr Atodiad.

- Ceir dadansoddiad demograffig o aelodau'r panel a gafodd eu gwahodd i gwblhau'r arolwg a'r 1,243 a gymerodd ran, ac a gwblhaodd yr arolwg ym mis Mai 2024 yn yr Atodiad.
- Oni nodir yn wahanol, mae data'n cael eu pwysoli i adlewyrchu demograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl oedran, rhyw ac amddifadedd.
- Sylwer: efallai na fydd y canrannau yn yr adroddiad hwn yn gwneud cyfanswm o 100% oherwydd talgrynnu.

Pwyntiau Cryno

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

- Cymerodd 1,243 o bobl ran yn arolwg mis Mai 2024 (6th Mai – 4th Mehefin 2024).

Carbon monocsid

- Mae mwyafrif y bobl yn ystyried eu hunain yn wybodus am wenwyn carbon monocsid (13% yn wybodus iawn; 59% yn eithaf gwybodus).
- Dyweddodd 77% o bobl fod ganddynt larwm carbon monocsid yn eu cartreg, a dywedodd 30% ohonynt eu bod yn gweirio eu larwm o leiaf unwaith y mis. Mae hyn yn cyfateb i ddim ond 22% o'r holl bobl sydd a larwm carbon monocsid s'n cael ei wirio'n rheolaidd.
- Dywedodd 84% o bobl eu bod yn gwybod bod carbon monocsid yn cael ei gynhyrchu pan fyddwn yn llosgi pren, olew, nwy a siarcol ar gyfer gwresogi a choginio.
- O'r pum prif symptom, diffyg anadl oedd y lleiaf hysbys (roedd 66% yn gwybod am y symptom hwn).

Heintiau

- Dywedodd mwy o bobl eu bod yn fwy gwybodus am gonorea (5% yn wybodus iawn; 28% yn eithaf gwybodus) a HPV (5% yn wybodus iawn; 28% yn eithaf gwybodus) nag am Mpox (3% yn wybodus iawn; 13% yn eithaf gwybodus).
- Gofynnwyd i bobl pa un o chwe chyflwr yr oeddent yn gwybod amdano y gallai'r brechlyn HPV ddiogelu yn ei erbyn. Dywedodd 51% o bobl nad oeddent yn gwybod am unrhyw un.
- Pe byddai pobl yn meddwl bod ganddynt haint a drosglwyddir yn rhywiol, y cam mwyaf cyffredin y byddent yn ei gymryd fyddai cysylltu â chlinig iechyd rhywiol (67%). Fodd bynnag, pe byddent yn meddwl bod ganddynt y feirws Mpox, byddent gan amlaf yn cysylltu â phractis meddyg teulu (69%).

Stigma iechyd

- Dywedodd 54% o bobl eu bod wedi oedi cyn mynd i weld gweithiwr gofal iechyd proffesiynol am bryder iechyd yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf.
- O'r rhai a ddywedodd eu bod wedi oedi cyn gweld gweithiwr gofal iechyd proffesiynol, dyma oedd y tri phrif reswm:
  - Roedd yn rhy anodd cael apwyntiad (38%)
  - Nid oeddwn am roi baich ar y GIG (19%)
  - Nid oeddwn yn meddwl y byddwn yn cael fy nghymryd o ddifrif (17%)

Brechlynnau

- Dywedodd 43% o bobl eu bod wedi clywed am y feirws syncytiol anadlol (RSV).
- Pe byddai brechlyn RSV yn cael ei gynnig, byddai 44% yn ei dderbyn, byddai angen mwy o wybodaeth ar 40% cyn penderfynu, ac ni fyddai 14% yn ei dderbyn.
- Gofynnwyd i bobl ddewis y tri amser apwyntiad a oedd orau ganddynt pe byddent yn cael cynnig brechlyn. Yr adegau a ddewiswyd amlaf ar gyfer apwyntiadau oedd yn y bore, ar ddydd Llun, dydd Mawrth, dydd Mercher a dydd Sadwrn.

Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus Cymru | Time to Talk Public Health Wales

GIG Cymru NHS Wales | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Carbon monocsid

Yn yr adran hon, bûm yn ceisio deall gwybodaeth pobl am garbon monocsid a gwenwyn carbon monocsid. Gelwir carbon monocsid weithiau yn 'CO'.

Carbon monocsid

Pa mor wybodus, os o gwbl, y byddech yn dweud eich bod am wenwyno… ?

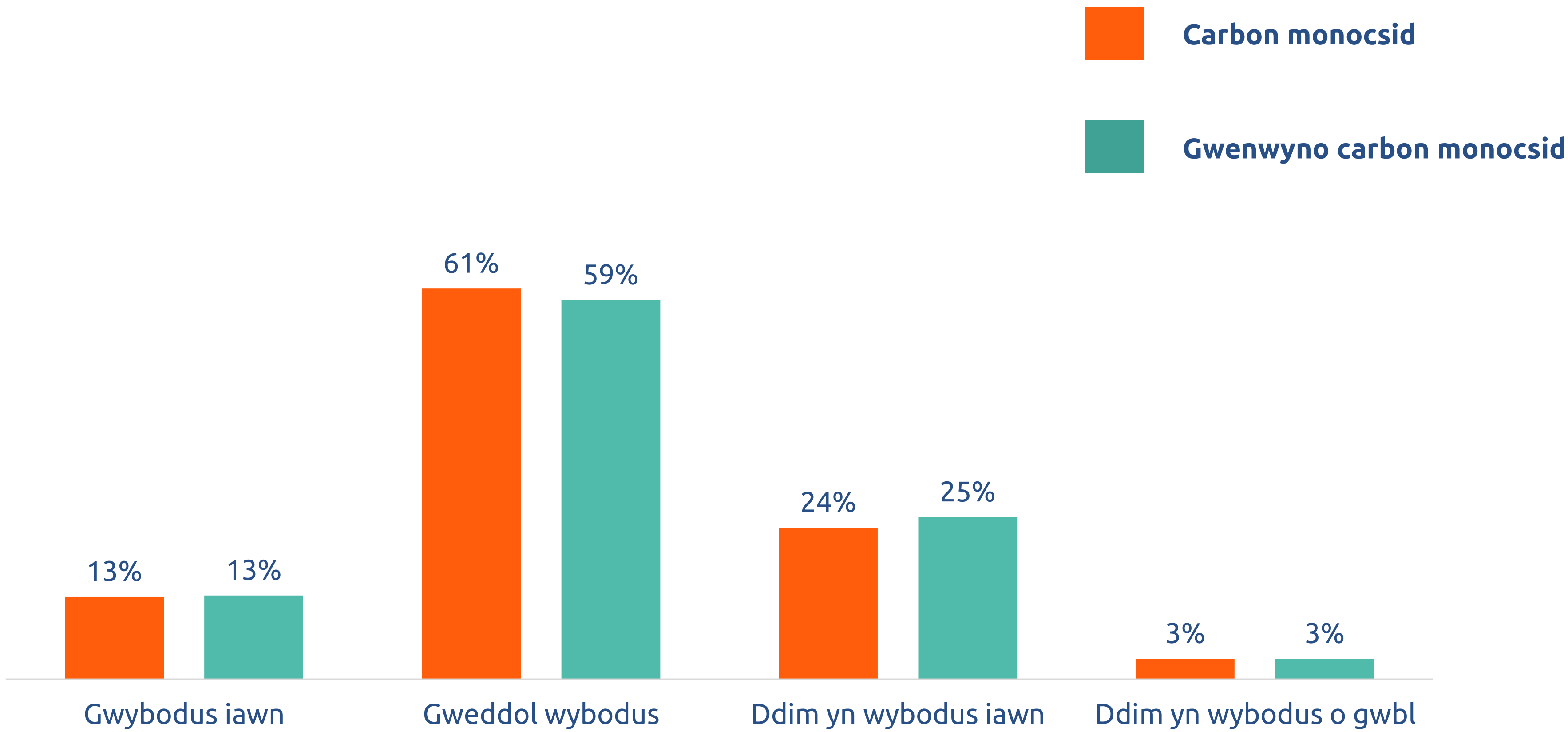

Gwell gennyf beidio â dweud: 0%

Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Cyn heddiw, a oeddech chi'n gwybod unrhyw un o'r ffeithiau canlynol am garbon monocsid?

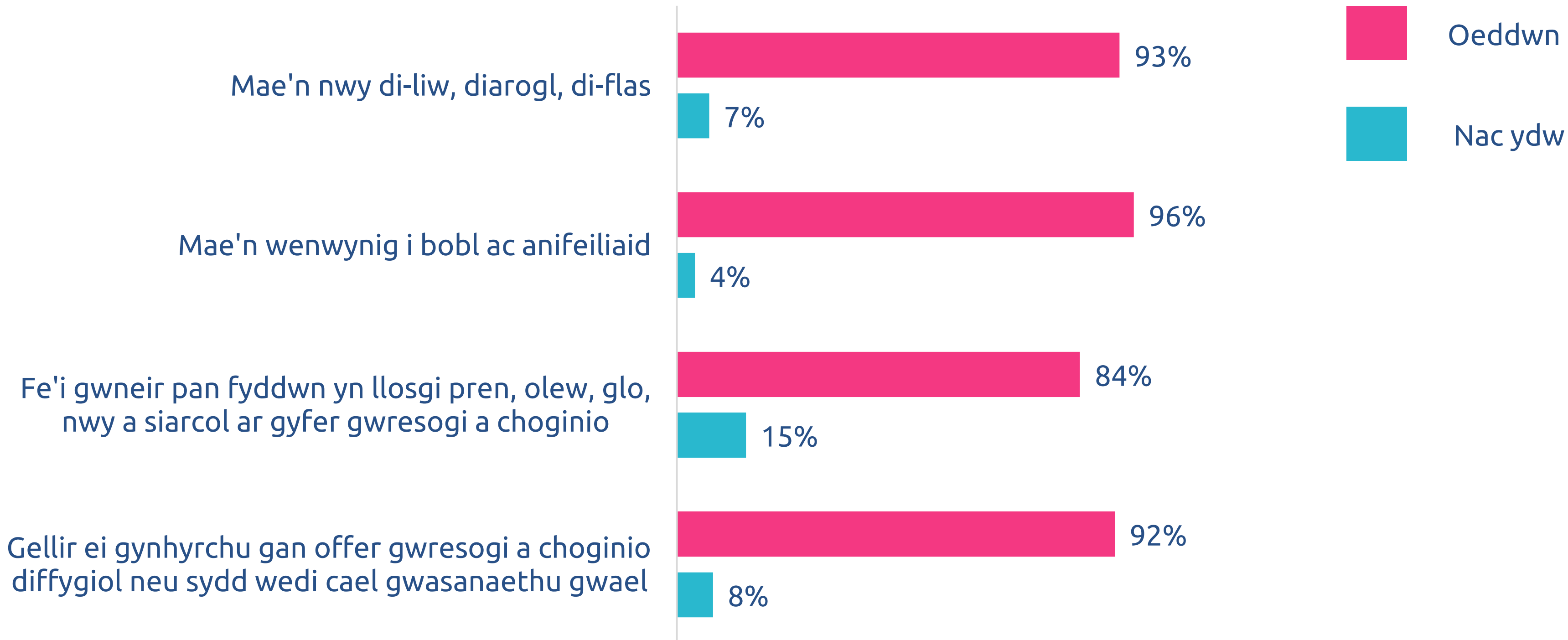

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: <1%

Carbon monocsid

Mae pum prif symptom o wenwyn carbon monocsid. Pa rai o'r canlynol, os o gwbl, oeddech chi'n gwybod eu bod eisoes yn symptomau?

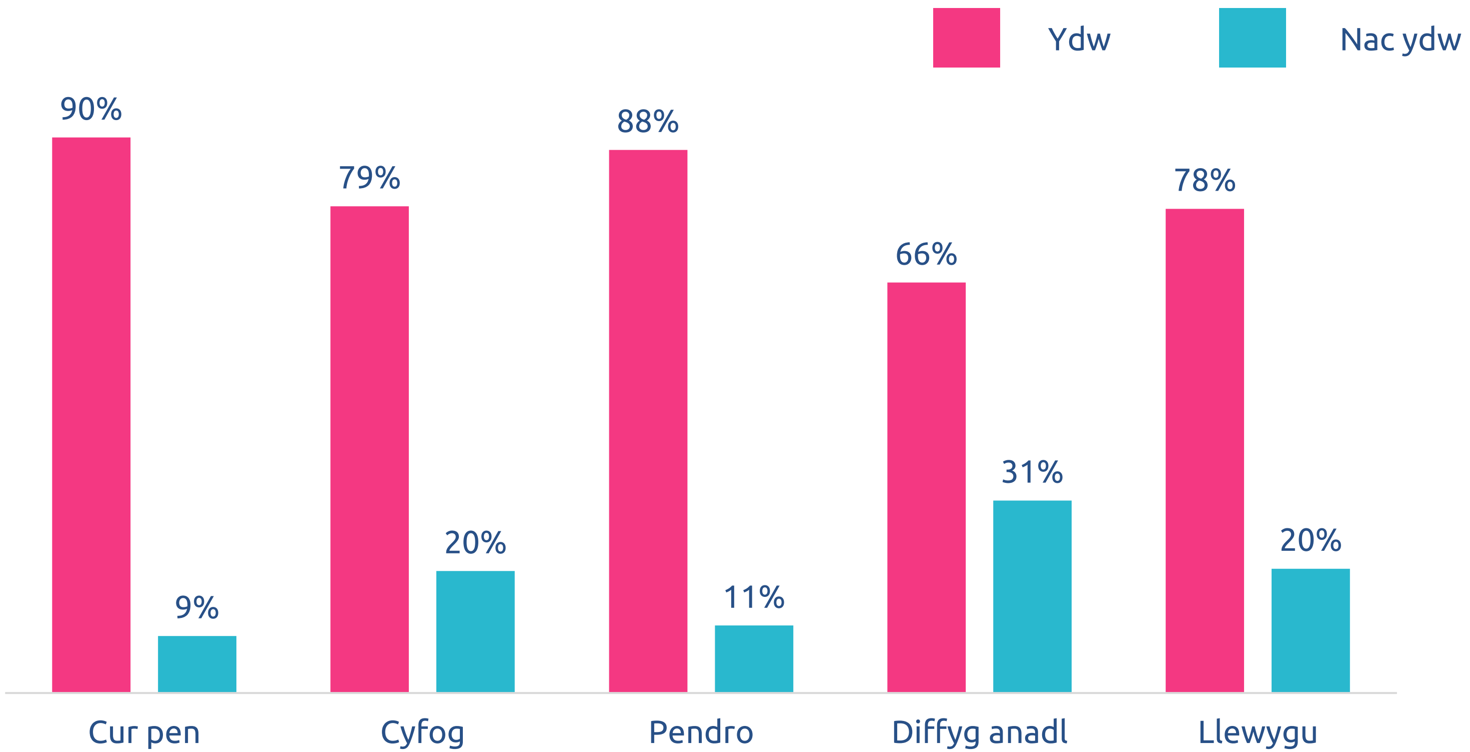

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: ≤3%

Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Oes gennych chi larwm carbon monocsid yn eich cartref?

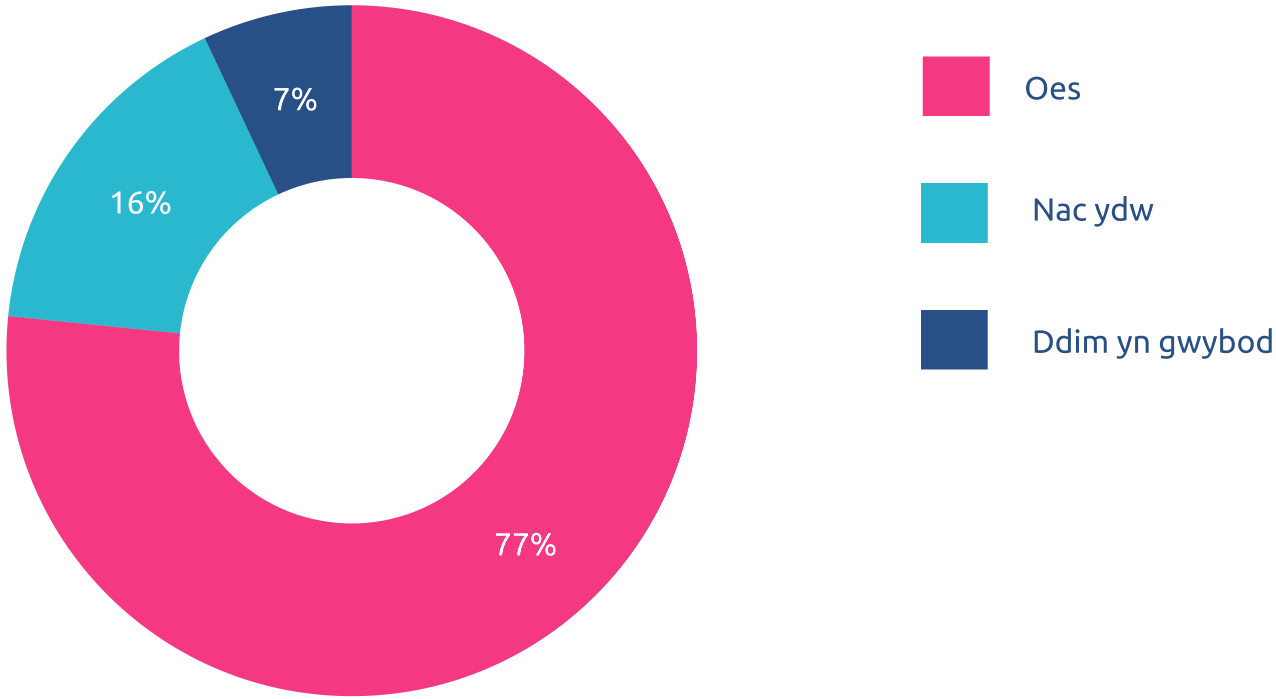

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: <1%

Pa mor aml ydych chi'n gwirio bod eich larwm carbon monocsid cartref yn gweithio?

Gofynnwyd y cwestiwn hwn i'r rhai a ddywedodd fod ganddynt larwm carbon monocsid yn eu cartrefi. Mae'r ffigur yn dangos ymatebion ar gyfer y sampl lawn, gan gynnwys y rhai a ddywedodd nad oedd ganddynt larwm carbon monocsid neu nad oeddent yn gwybod a oedd ganddynt larwm carbon monocsid. Dangosir ymatebion heb eu pwysoli yn y tabl ar gyfer y rhai a ddywedodd fod larwm carbon monocsid yn eu cartrefi.

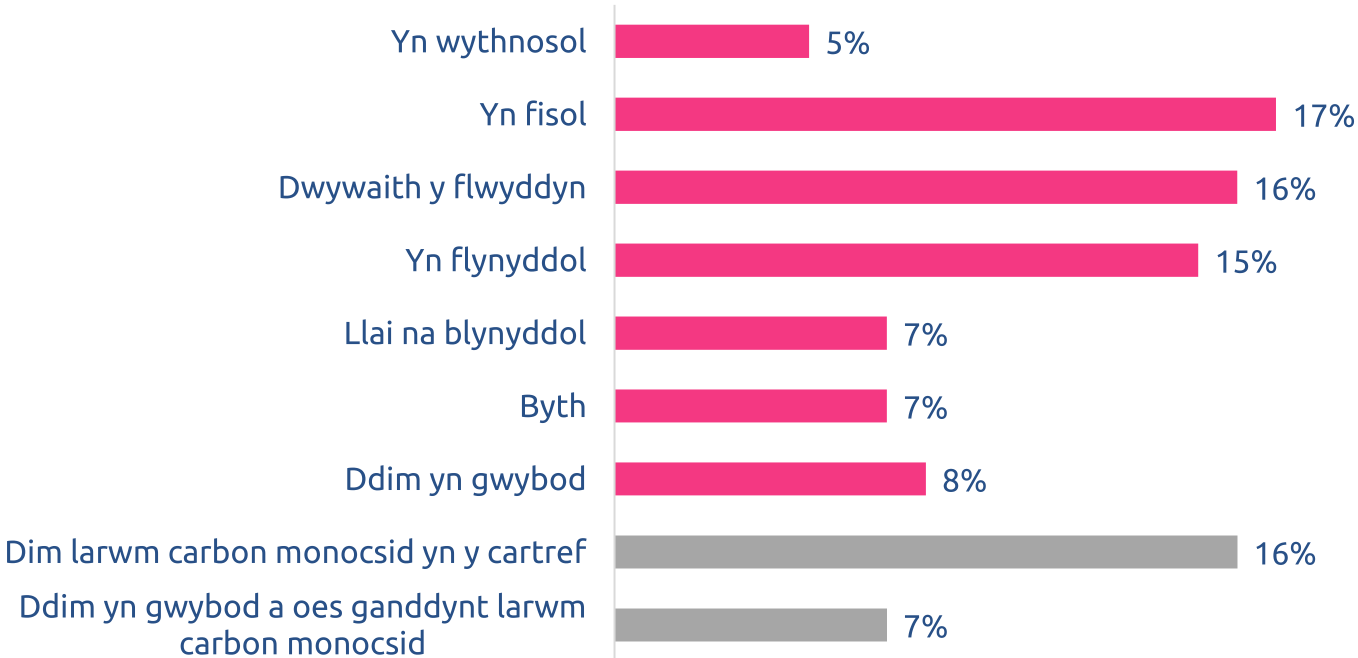

Data wedi'i gyfyngu i'r rhai a ddywedodd fod ganddynt larwm carbon monocsid (n=979; heb ei bwysoli)

Yn wythnosol	7%
Yn Fisol	23%
Dwywaith y flwyddyn	23%
Yn flynyddol	21%
Llai na blynyddol	8%
Byth	9%
Ddim yn gwybod	9%

Gwell gennyf beidio â dweud: <1%

Carbon monocsid

Gall offer coginio a gwresogi sy'n llosgi pren, olew, glo, nwy a siarcol gynhyrchu carbon monocsid. Pa un o'r canlynol, os o gwbl, ydych chi'n trefnu iddo gael ei wirio a/neu gael ei lanhau o leiaf unwaith y flwyddyn gan weithiwr proffesiynol cofrestredig ac cael tystysgrif o leiaf unwaith y flwyddyn? (Dewiswch bob un sy'n berthnasol)

Mae'r data wedi'u cyfyngu i'r rhai a nododd bod y ddyfais ganddynt. Rhoddir nifer y cyfranogwyr a ymatebodd ar gyfer pob dyfais, a'r data heb eu pwysoli.

	n	Ydw	Nac ydw	Ddim yn gwybod
Popty	762	28%	63%	9%
Boeler	1148	82%	13%	5%
Tân nwy	316	48%	39%	14%
Simnai	504	53%	37%	10%
Llosgwr coed	382	54%	39%	8%

Carbon monocsid

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Ydych chi'n pacio ac yn defnyddio larwm carbon monocsid pan ydych chi'n aros i ffwrdd o'ch cartref (e.e. mynd ar wyliau, aros gyda ffrindiau a theulu)?

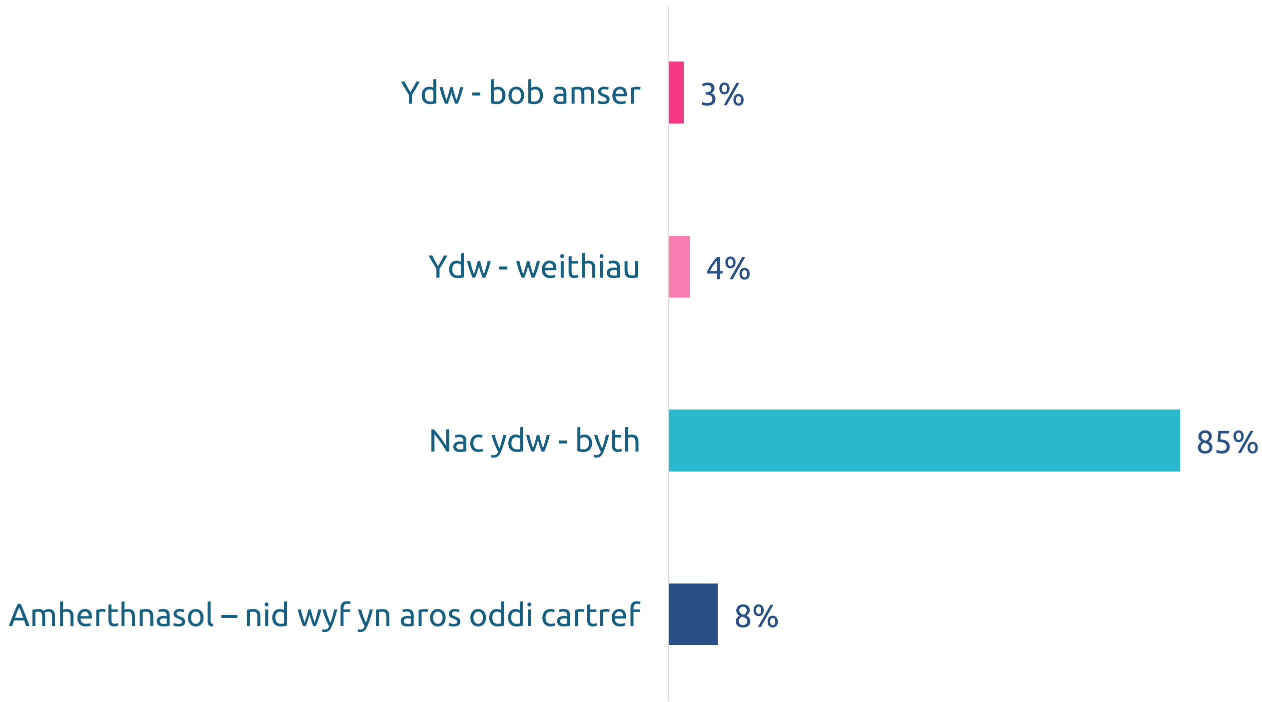

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Brechlynnau

Mae’r feirws syncytiol anadlol (RSV) yn salwch firol sy'n achosi symptomau fel annwyd (e.e. trwyn yn rhedeg, peswch, twymyn, gwichian). Mae'r feirws fel arfer yn digwydd yn y gaeaf a dechrau'r gwanwyn ac yn rhoi pwysau ar y GIG. Bydd brechlyn newydd ar gael yn fuan i amddiffyn yn erbyn RSV.I’r rhan fwyaf o bobl, mae feirws syncytiol anadlol (RSV) yn achosi salwch ysgafn, fel peswch neu annwyd. Fodd bynnag, mae babanod dan flwydd oed ac oedolion hŷn mewn perygl o fynd yn sâl iawn. Weithiau, mae angen i bobl sy’n mynd yn sâl oherwydd haint RSV fynd i’r ysbyty. Gall RSV fod yn fwy peryglus i rai pobl, yn enwedig y rhai â chyflyrau iechyd penodol. Gall hyd yn oed achosi marwolaeth.

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Cyn heddiw, a oeddech chi wedi clywed am y feirws syncytaidd anadlol (RSV)?

Bydd brechlyn newydd ar gael yn fuan i atal RSV. Pe baech yn cael cynnig y brechlyn RSV, a fyddech yn ei dderbyn?

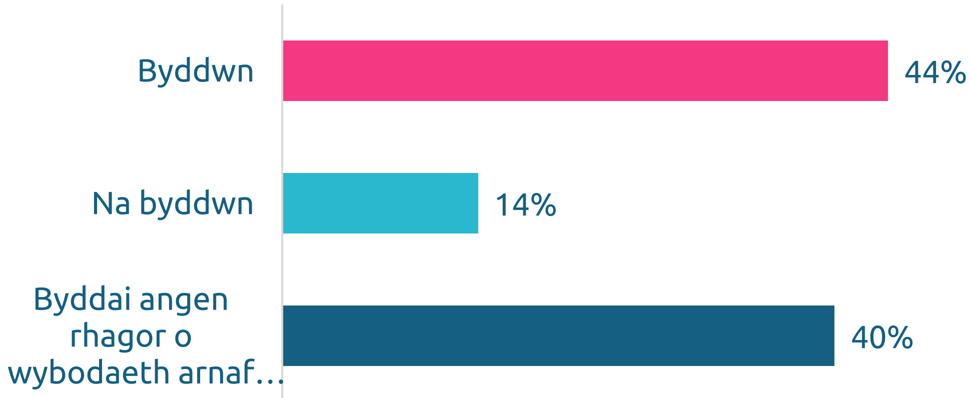

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer y ddau gwestiwn: ≤1%

Pan gynigiwyd apwyntiad brechlyn i chi yn y gorffennol, a gawsoch unrhyw anhawster wrth drefnu apwyntiad?

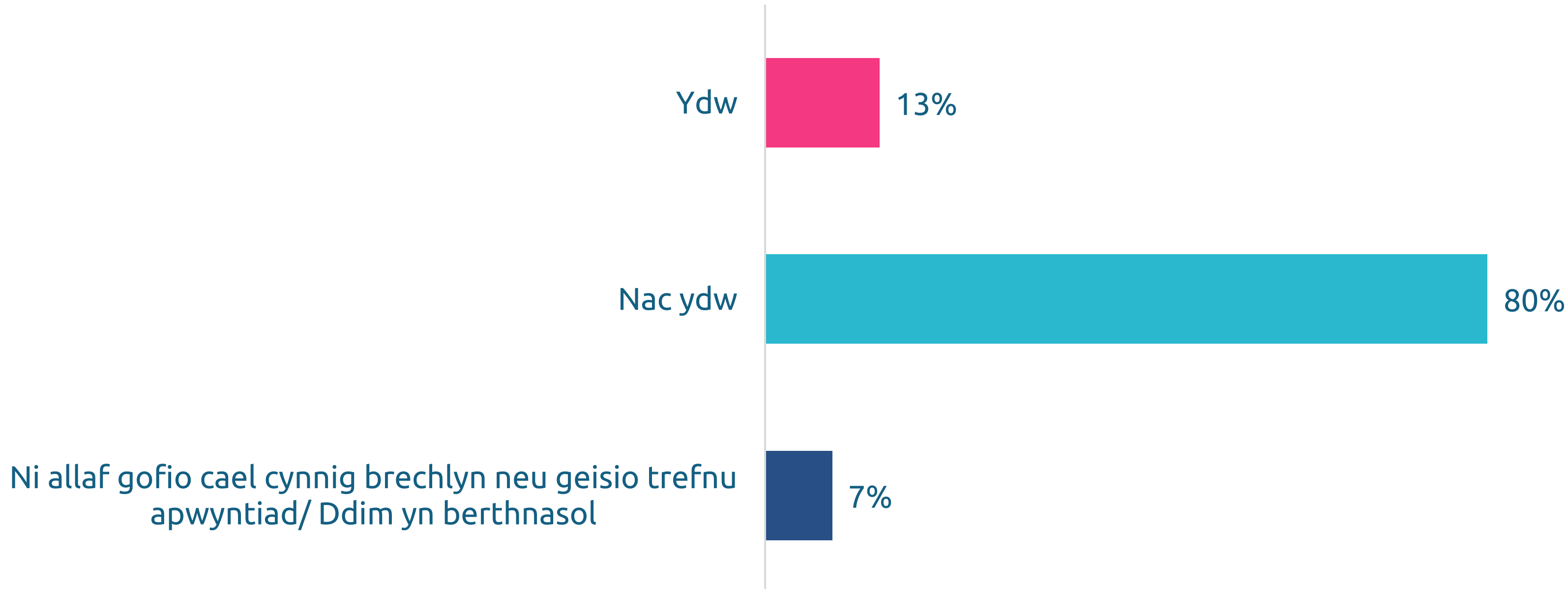

Gwell gennyf beidio â dweud : <1%

Pa mor bell ydych chi'n credu ei bod yn dderbyniol i chi gael cais i deithio i apwyntiad brechlyn?

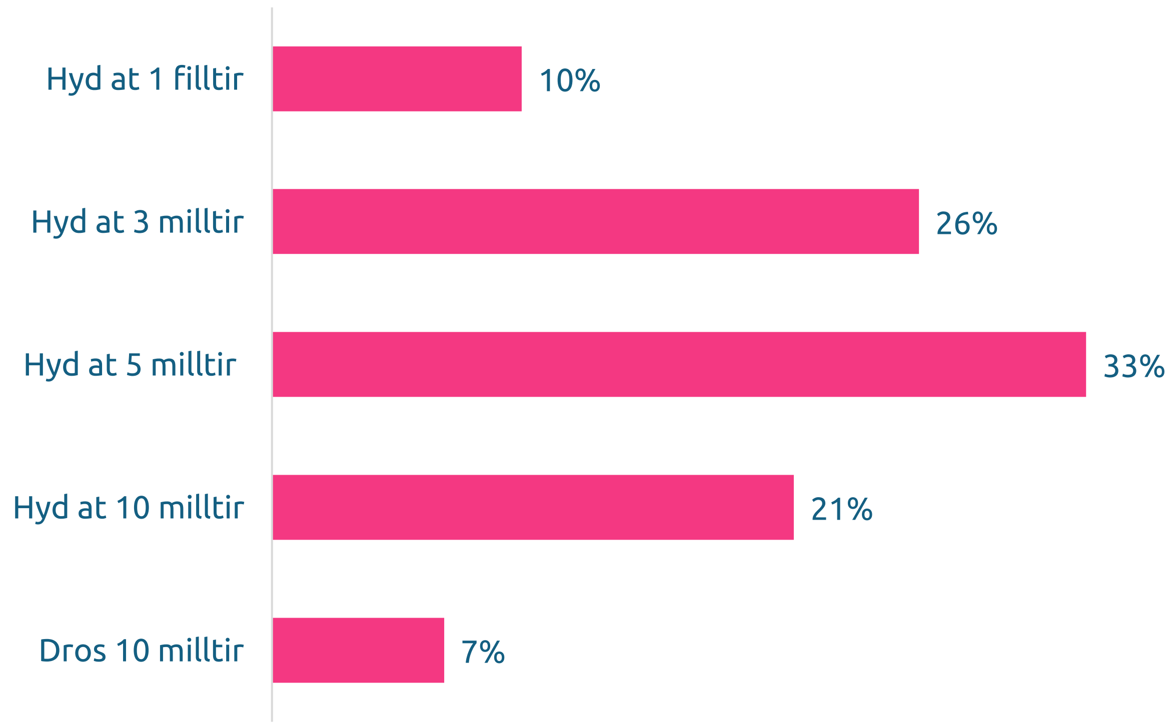

Gwell gennyf beidio â dweud : 4%

Pe byddech yn trefnu apwyntiad brechu ac yn gallu dewis tri diwrnod ac amser i fod yn bresennol, pryd fyddech chi'n hoffi cael apwyntiad? Ystyriwch y saith diwrnod mewn wythnos, a'r amseroedd ar yr awr o 8am i 8pm.

	Dydd Llun	Dydd Mawrth	Dydd Mercher	Dydd Iau	Dydd Gwener	Dydd Sadwrn	Dydd Sul
8am – 9am	6%	5%	5%	3%	4%	4%	3%
9am – 10am	6%	5%	6%	3%	4%	7%	4%
10am – 11am	11%	10%	12%	6%	5%	8%	4%
11am – 12 Canol Dydd	7%	8%	8%	5%	4%	5%	3%
12 Canol Dydd – 1pm	2%	3%	4%	2%	1%	4%	3%
1pm – 2pm	2%	3%	3%	2%	2%	3%	2%
2pm – 3pm	2%	4%	4%	2%	1%	2%	2%
3pm – 4pm	1%	1%	2%	2%	2%	1%	1%
4pm – 5pm	1%	1%	2%	1%	3%	1%	1%
5pm – 6pm	2%	<1%	1%	1%	3%	1%	1%
6pm – 7pm	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%
7pm – 8pm	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%

Mae'r tabl hwn yn rhoi cyfran y sampl a ddewisodd bob opsiwn o ran diwrnod/amser. O'r sampl, nododd 79% o bobl dri opsiwn ar gyfer cael apwyntiad, nododd 6% ddau opsiwn a nododd 9% un opsiwn. Ni roddodd 6% o bobl unrhyw ymateb ar gyfer opsiwn o ran diwrnod/amser (gwell gennyf beidio â dweud).

Heintiau

Gonorea, Mpox (a elwid yn flaenorol yn frech y mwncïod) a HPV (feirws papiloma dynol). Mae gonorea yn haint a drosglwyddir yn rhywiol sy'n lledaenu trwy ryddhau; ac mae Mpox a HPV yn feirysau sy'n cael eu lledaenu trwy gyswllt croen-i-groen.

Pa mor wybodus, os o gwbl, fyddech chi'n dweud eich bod chi am… ?

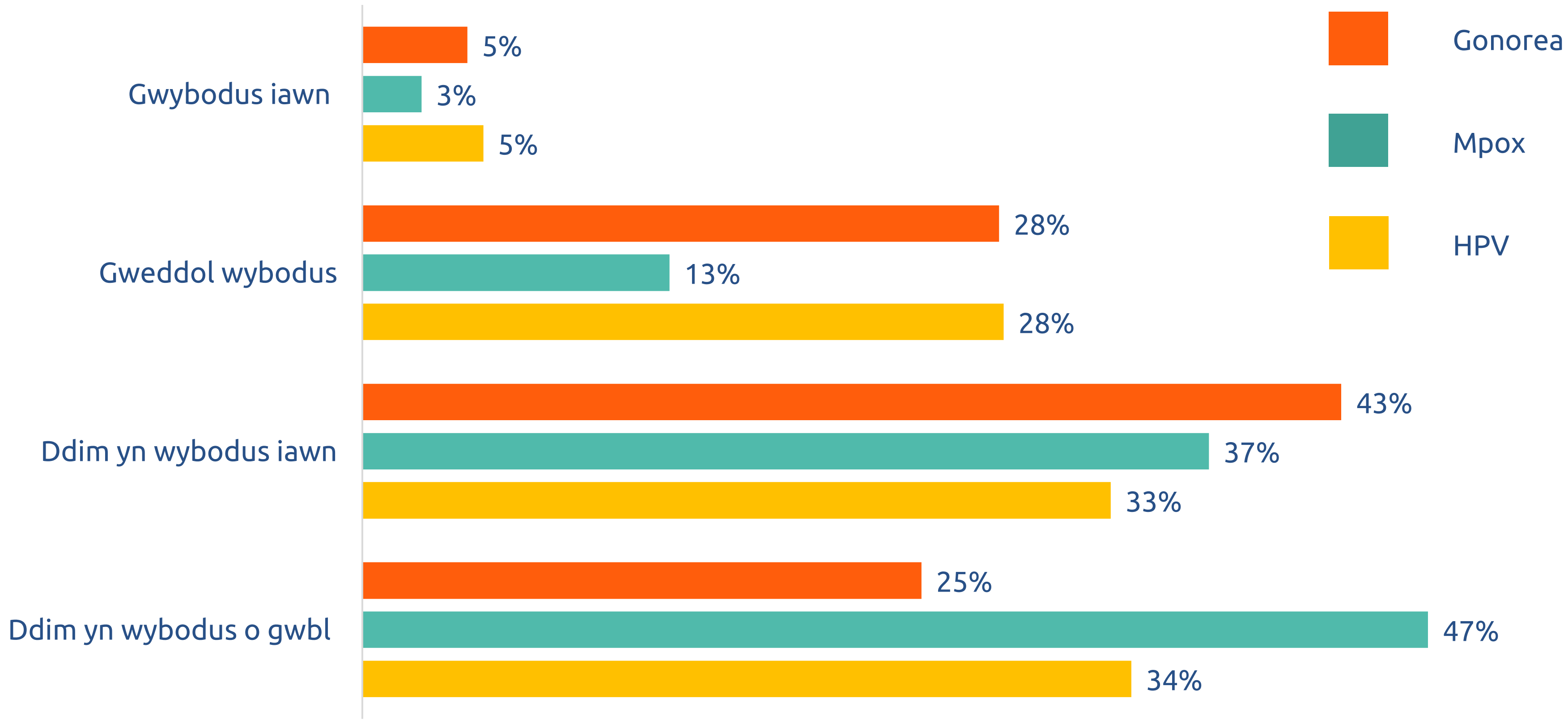

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob cwestiwn: <1%

Pe byddech chi'n meddwl bod gennych chi haint a drosglwyddir yn rhywiol, pa rai o'r camau canlynol, os o gwbl, fyddech chi'n eu cymryd? (Dewiswch bob un sy'n berthnasol)

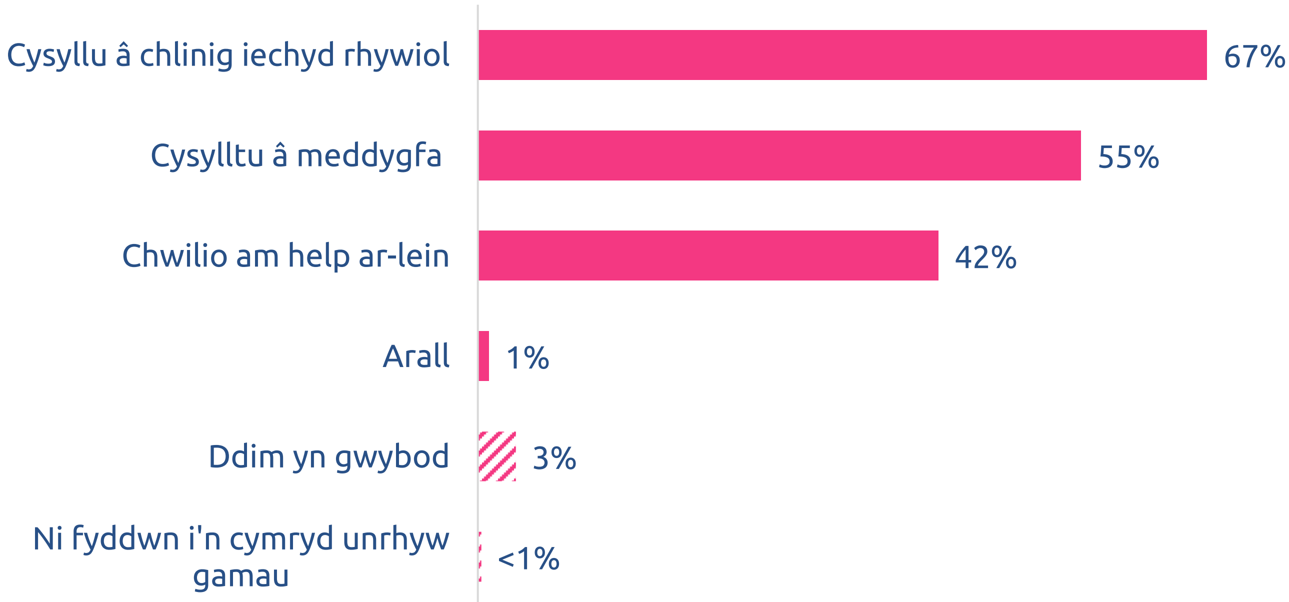

Gwell gennyf beidio â dweud: 2%

Mae'r ymatebwyr a roddodd ymateb testun rhydd yn 'arall (nodwch)' yn nodi nad oedd y cwestiwn hwn yn berthnasol iddynt, wedi cael eu codio i'r opsiwn 'Gwell gennyf beidio â dweud'. Roedd 'Ddim yn gwybod', 'Ni fyddwn yn cymryd unrhyw gamau' a 'Gwell gennyf beidio â dweud' i gyd yn opsiynau ymateb ar wahân.

Pe byddech chi'n meddwl bod gennych chi feirws Mpox, pa rai o'r camau canlynol, os o gwbl, fyddech chi'n eu cymryd? (Dewiswch bob un sy'n berthnasol)

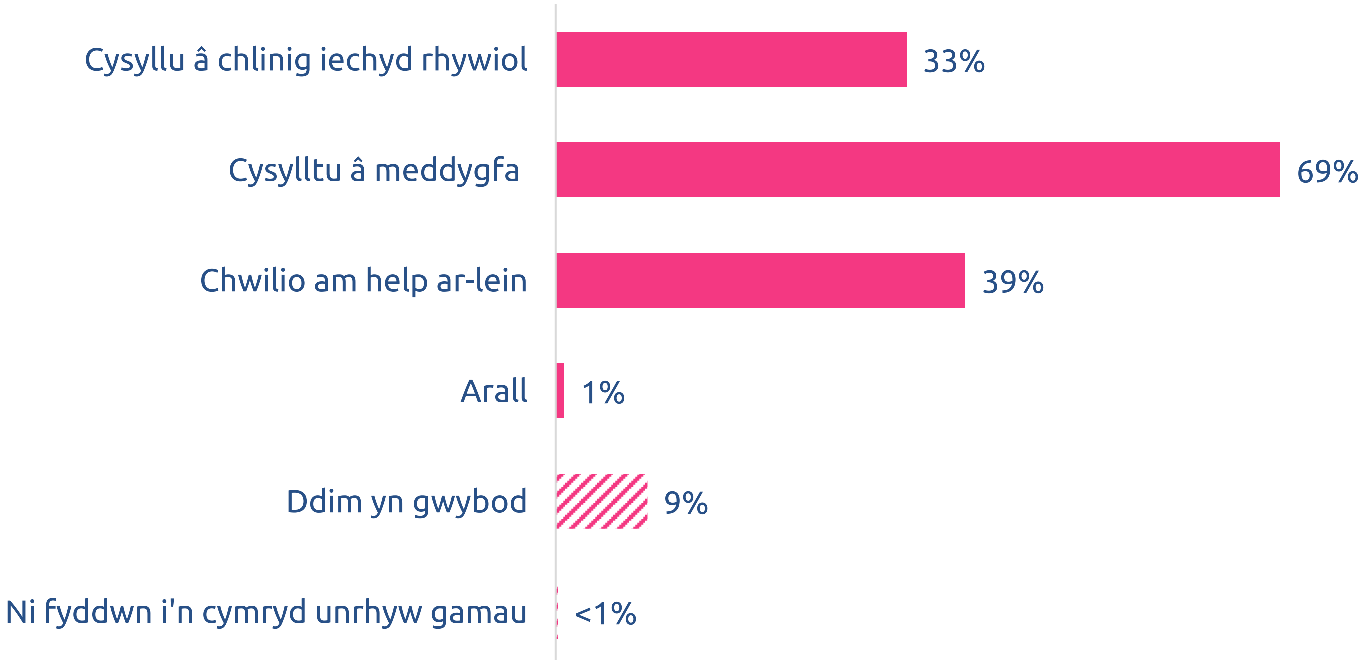

Gwell gennyf beidio â dweud: 2%

Mae'r ymatebwyr a roddodd ymateb testun rhydd yn 'arall (nodwch)' yn nodi nad oedd y cwestiwn hwn yn berthnasol iddynt, wedi cael eu codio i'r opsiwn 'Gwell gennyf beidio â dweud'. Roedd 'Ddim yn gwybod', 'Ni fyddwn yn cymryd unrhyw gamau' a 'Gwell gennyf beidio â dweud' i gyd yn opsiynau ymateb ar wahân.

Pan fydd unigolyn yn ymweld â chlinig iechyd rhywiol i gael triniaeth ar gyfer haint a drosglwyddir yn rhywiol, efallai y caiff gynnig brechlyn ataliol ar gyfer heintiau a feirysau tebyg eraill. Cyn heddiw, a oeddech yn ymwybodol bod clinigau iechyd rhywiol arbenigol yn cynnig brechlynnau o'r fath?

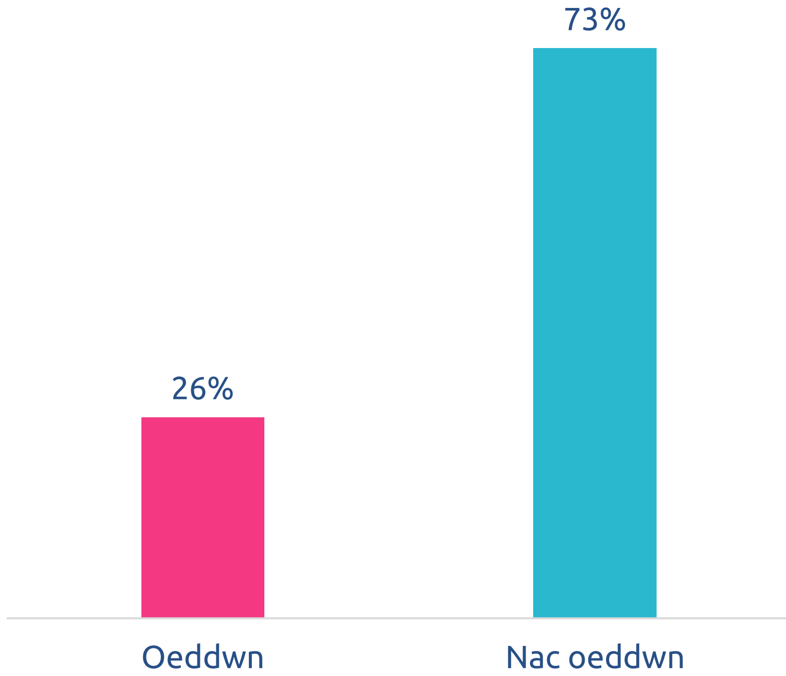

Gwell gennyf beidio â dweud : 1%

Gellir cynnig brechlyn i atal Mpox mewn clinig iechyd rhywiol. Pe bai brechlyn Mpox yn cael ei gynnig i chi gan weithiwr gofal iechyd, a fyddech chi'n ei dderbyn?

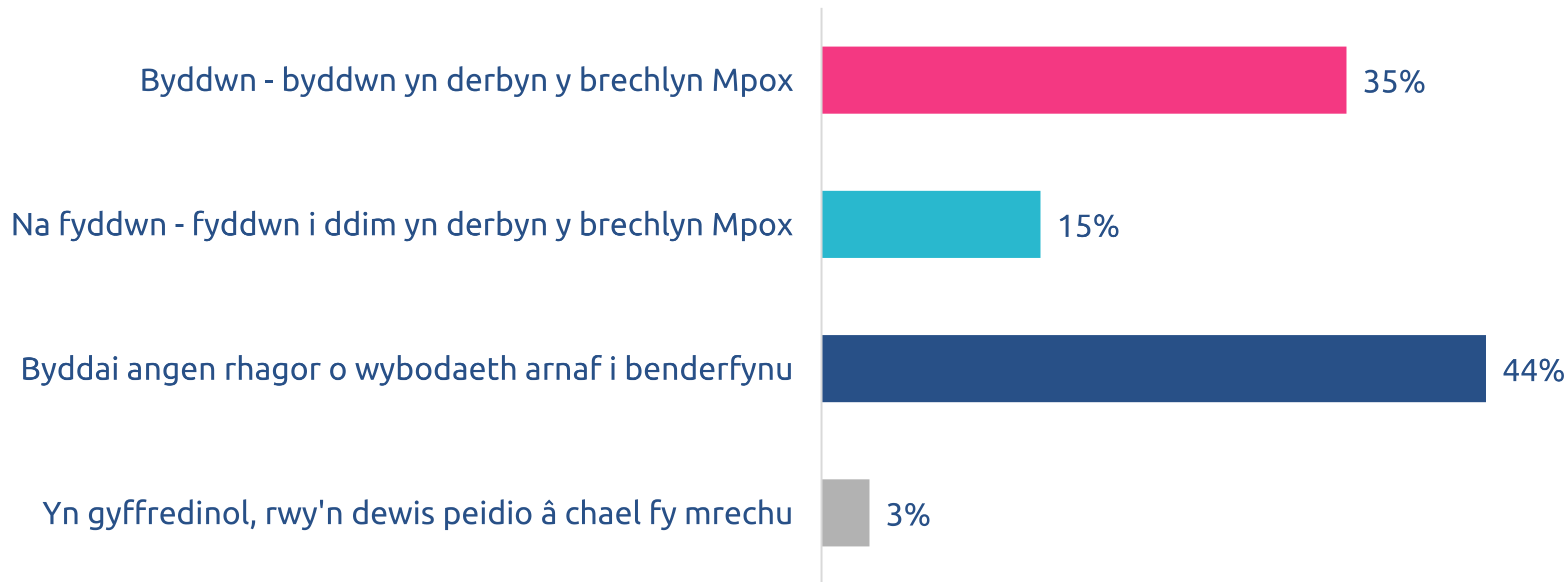

Gwell gennyf beidio â dweud: 3%

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Gall y brechlyn HPV (feirws papiloma dynol) amddiffyn rhag gwahanol gyflyrau iechyd. Pa rai, os o gwbl, o'r amodau canlynol oeddech chi'n ymwybodol y gall y brechlyn HPV amddiffyn yn eu herbyn? (Dewiswch bob un sy'n berthnasol)

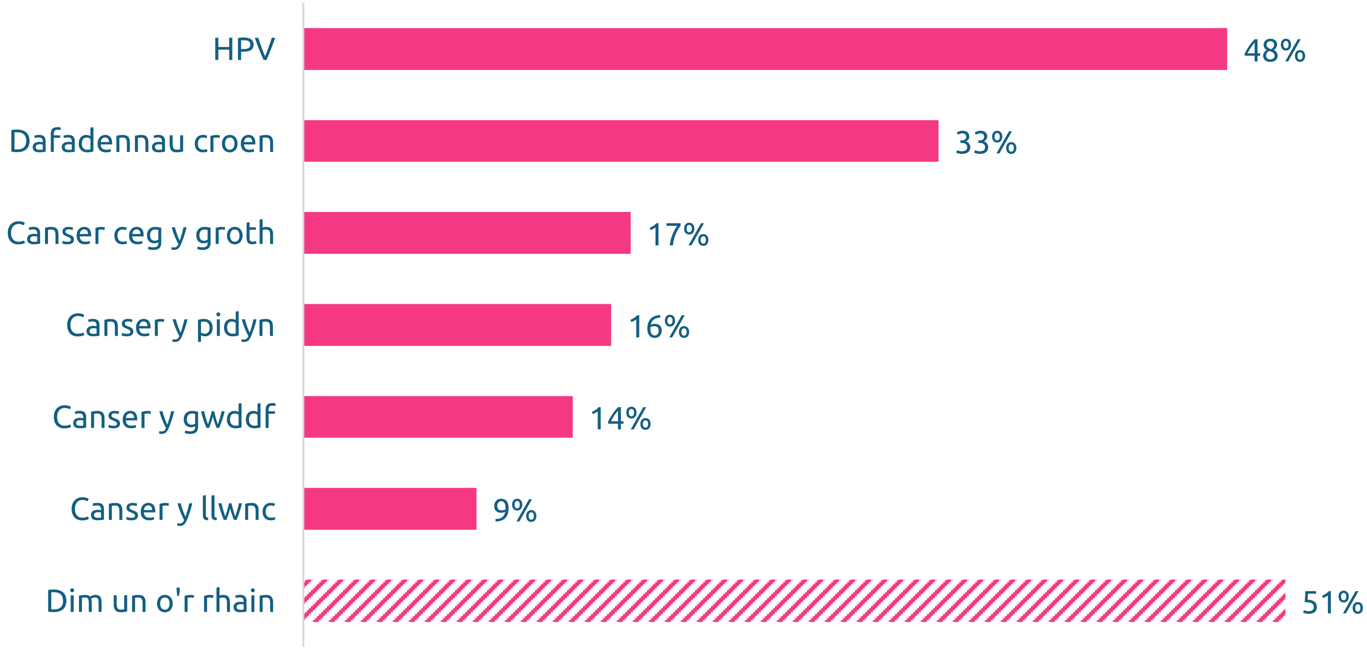

Gwell gennyf beidio â dweud: 3%

Roedd 'dim un o'r rhain' yn opsiwn ymateb ar wahân.

Argymhellir y brechlyn HPV ar gyfer dau grŵp craidd o bobl. Oeddech chi'n ymwybodol bod y ddau grŵp canlynol yn gymwys ar gyfer y brechlyn HPV?

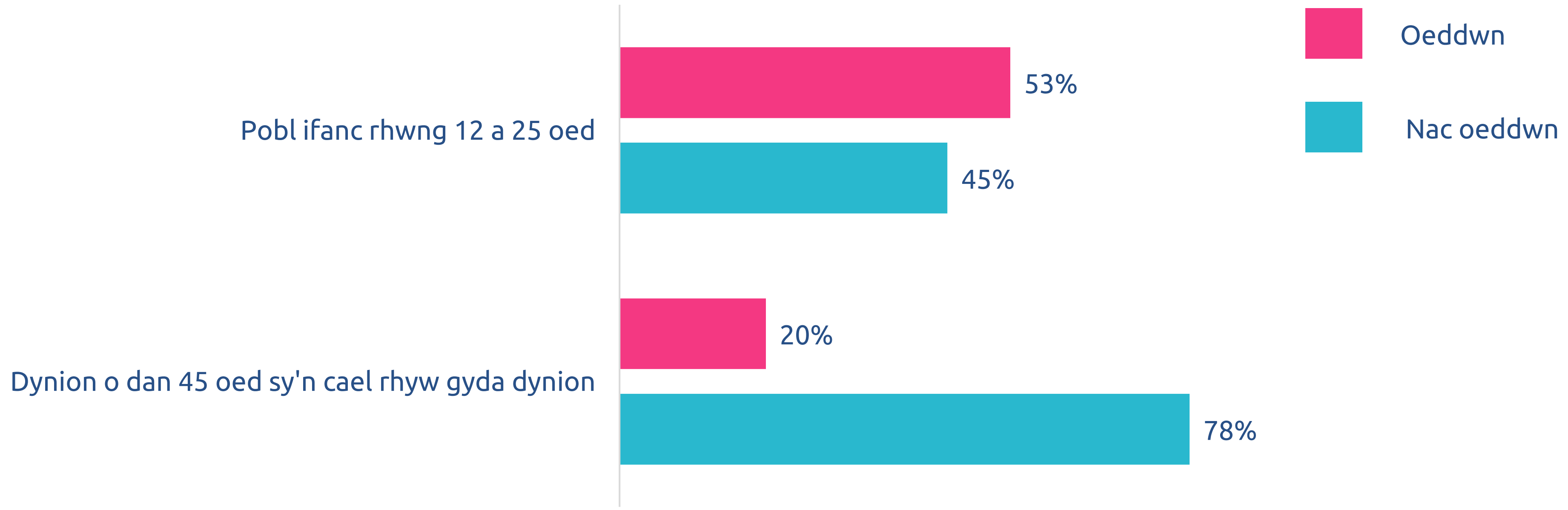

Gwell gennyf beidio â dweud dros y ddau ddatganiad: 2%

Mae'r brechlyn HPV yn cael ei gynnig i blant 12 i 13 oed mewn ysgolion i ddechrau. Oeddech chi'n gwybod hyn?

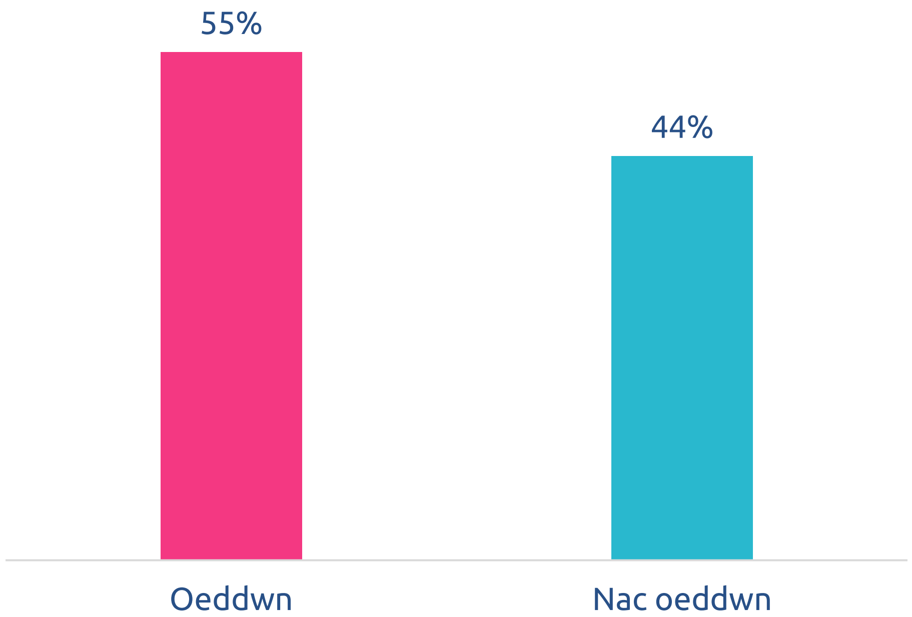

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Stigma iechyd

Yn yr adran hon, gofynnwyd am brofiadau a chanfyddiadau pobl o gael cymorth ar gyfer gwahanol gyflyrau iechyd gan weithwyr gofal iechyd proffesiynol (e.e. meddyg, deintydd, ffisiotherapydd, nyrs), aelodau o'r teulu, a ffrindiau.

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Yn ystod y ddwy flynedd diwethaf, a ydych chi wedi "gohirio" neu wedi oedi cyn mynd i weld gweithiwr gofal iechyd proffesiynol (e.e. meddyg teulu, nyrs, deintydd) am bryder iechyd?

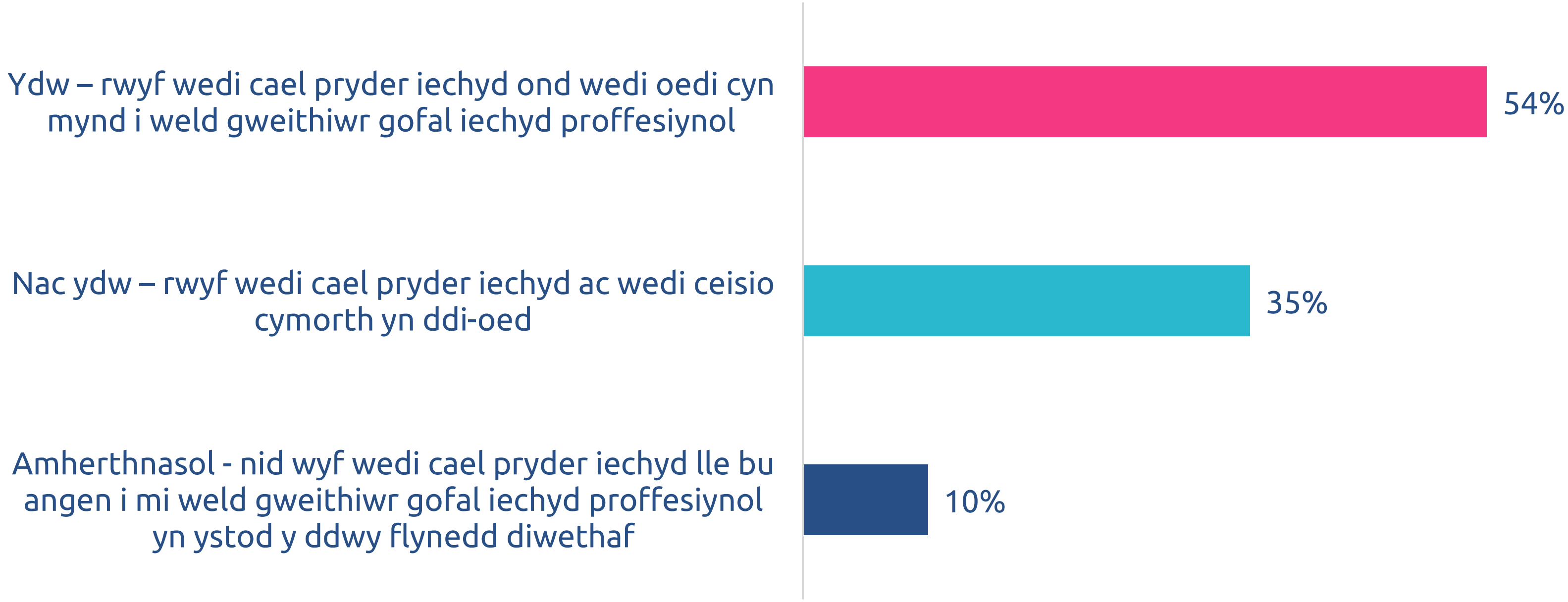

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Gofynnwyd i'r rhai a ddywedodd eu bod wedi oedi cyn gweld gweithiwr gofal iechyd proffesiynol (n=716; heb ei bwysoli)

Pam wnaethoch chi oedi cyn mynd i weld y gweithiwr gofal iechyd proffesiynol?

Gwell gennyf beidio â dweud: <1%

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Dychmygwch eich bod yn poeni am y cyflyrau canlynol, a fyddech chi'n teimlo'n gyfforddus neu'n anghyfforddus yn siarad â gweithiwr gofal iechyd proffesiynol amdanynt?

	Cyfforddus	Anghyfforddus	Ddim yn gwybod	Gwell gennyf beidio â dweud	Amherthnasol
Yfed gormod o alcohol	60%	20%	16%	5%	
Angen cymorth i roi'r gorau i ysmygu	65%	7%	17%	11%	
Teimlo'n isel neu'n orbryderus	63%	27%	9%	1%	
Cael haint a drosglwyddir yn rhywiol (STI)	50%	35%	12%	3%	
Cael HIV (feirws diffyg imiwnedd dynol)	56%	23%	18%	3%	
Cael canser	79%	12%	8%	1%	
Cael diabetes	87%	7%	4%	1%	
Bod â phwysedd gwaed uchel	90%	6%	4%	1%	
Cael UTI (haint y llwybr wrinol)	82%	12%	5%	1%	
Cael y ffliw	87%	8%	4%	1%	
Cael arthritis	91%	5%	3%	1%	
Pryderon ffrwythlondeb i chi neu'ch partner	41%	10%	7%	1%	42%
Menopos (chi neu'ch partner)	50%	9%	6%	1%	34%

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Dychmygwch eich bod yn poeni am y cyflyrau canlynol, a fyddech chi'n teimlo'n gyfforddus neu'n anghyfforddus yn siarad â ffrindiau amdanynt?

	Cyfforddus	Anghyfforddus	Ddim yn gwybod	Gwell gennyf beidio â dweud	Amherthnasol
Yfed gormod o alcohol	55%	27%	15%	3%	
Angen cymorth i roi'r gorau i ysmygu	73%	7%	14%	6%	
Teimlo'n isel neu'n orbryderus	59%	31%	9%	1%	
Cael haint a drosglwyddir yn rhywiol (STI)	29%	53%	16%	2%	
Cael HIV (feirws diffyg imiwnedd dynol)	35%	44%	18%	3%	
Cael canser	66%	21%	11%	1%	
Cael diabetes	84%	9%	6%	1%	
Bod â phwysedd gwaed uchel	88%	7%	4%	1%	
Cael UTI (haint y llwybr wrinol)	66%	25%	8%	2%	
Cael y ffliw	93%	3%	3%	1%	
Cael arthritis	91%	5%	4%	1%	
Pryderon ffrwythlondeb i chi neu'ch partner	28%	15%	5%	1%	51%
Menopos (chi neu'ch partner)	36%	9%	4%	<1%	51%

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Dychmygwch eich bod yn poeni am y cyflyrau canlynol, a fyddech chi'n teimlo'n gyfforddus neu'n anghyfforddus yn siarad ag aelodau'r teulu amdanynt?

	Cyfforddus	Anghyfforddus	Ddim yn gwybod	Gwell gennyf beidio â dweud	Amherthnasol
Yfed gormod o alcohol	48%	35%	14%	3%	
Angen cymorth i roi'r gorau i ysmygu	68%	12%	14%	6%	
Teimlo'n isel neu'n orbryderus	56%	34%	9%	1%	
Cael haint a drosglwyddir yn rhywiol (STI)	24%	60%	14%	3%	
Cael HIV (feirws diffyg imiwnedd dynol)	36%	46%	15%	2%	
Cael canser	68%	22%	9%	1%	
Cael diabetes	85%	9%	4%	1%	
Bod â phwysedd gwaed uchel	89%	7%	3%	1%	
Cael UTI (haint y llwybr wrinol)	66%	25%	7%	1%	
Cael y ffliw	91%	5%	3%	1%	
Cael arthritis	91%	6%	3%	1%	
Pryderon ffrwythlondeb i chi neu'ch partner	26%	16%	6%	<1%	52%
Menopos (chi neu'ch partner)	35%	10%	4%	<1%	51%

Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus Cymru | Time to Talk Public Health Wales

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Eisiau bod yn rhan o'r Panel?

Mae recriwtio i Banel Iechyd y Cyhoedd Amser i Siarad yn barhaus gan ein bod am siarad ag ystod eang o unigolion ledled Cymru.

Os ydych chi'n byw yng Nghymru ac yn 16+ oed, dyma'ch cyfle i gael eich clywed.

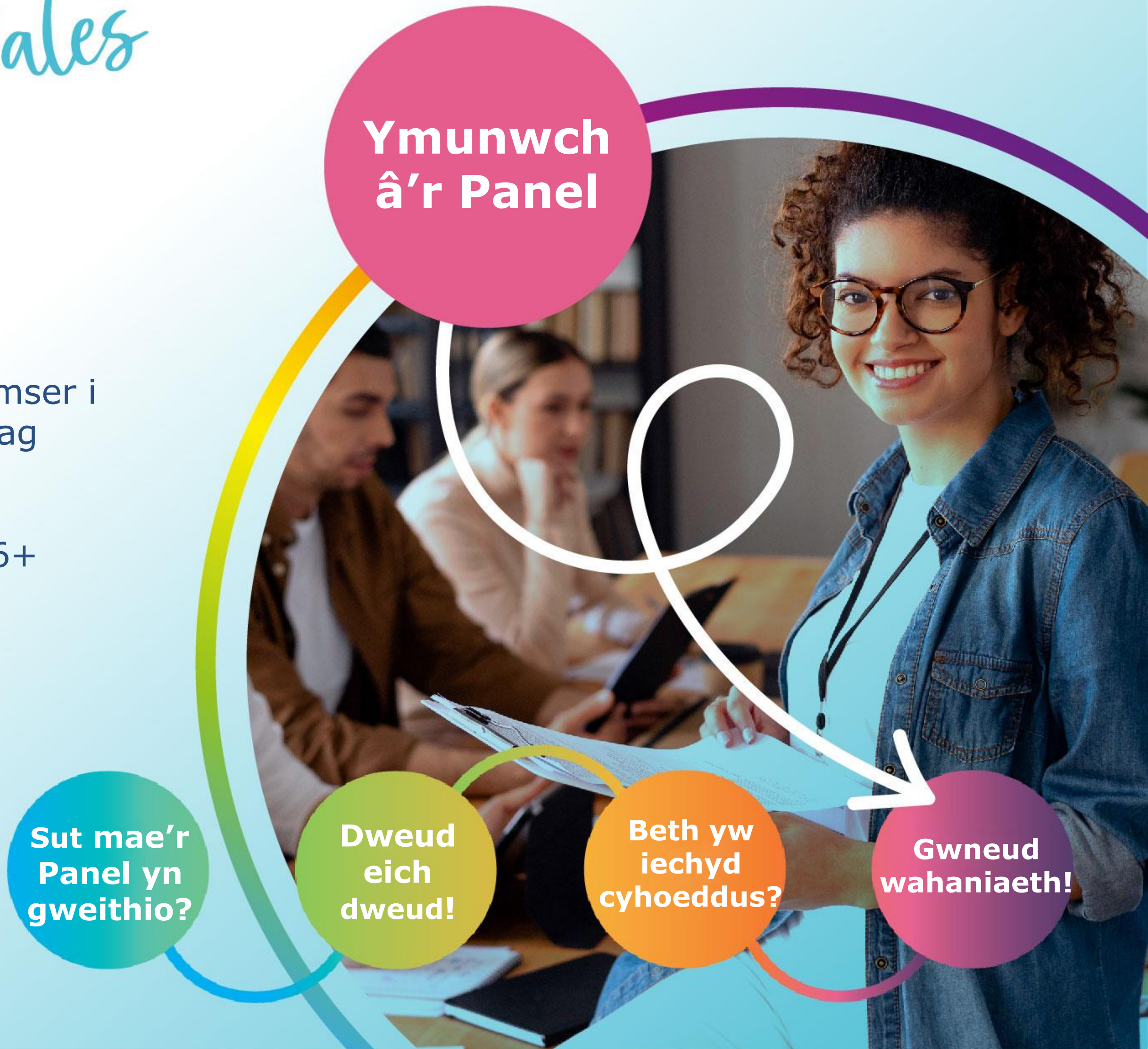

SiaradICCymru.com

01663 761976

SiaradICCymru@wales.nhs.uk

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

icc.gig.cymru

SiaradICCymru@wales.nhs.uk

02920 227744

Iechyd Cyhoeddus Cymru

@IechydCyhoeddus

Eisiau dysgu mwy am sut i fyw bywyd iach a llewyrchus?

Eisiau darganfod sut i helpu eich cymuned i ffynnu?

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gweithio i ddiogelu a gwella iechyd a llesiant a lleihau anghydraddoldebau iechyd i bobl yng Nghymru.

Polisi ac Iechyd Rhyngwladol

Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd (WHO CC) ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant

Cyfranwyr y Prosiect

Tîm y Prosiect: Dr Catherine Sharp, Prof Karen Hughes, Lewis Brace

Diolchiadau am Gymorth Prosiect Ehangach:

Mae'r Gyfarwyddiaeth Polisi ac Iechyd, Dynodwyd Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) ar 'Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant' (WHO CC): Dr Sumina Azam, Nayana Varadaraj, Dr Rebecca Hill

Tîm Cyfathrebu: Daniel Owens, Chris Jones, Rebecca Hopkins, Danny Donavan, Laura Overton, Marcus Hughes

Grŵp Cynghori Traws-Sefydliadol: Emily van de Venter, Amy Burgess, Dr Sikha de Souza, Heather Ramessur-Marsden, Susan Belfourd, Helen Rose-Jones, Giles Greene, Chris Roberts (Llywodraeth Cymru)

Datblygu'r Holiadur

Datblygwyd y cwestiynau a ddefnyddiwyd yn arolwg mis Mai mewn partneriaeth â chydweithwyr yn Iechyd Cyhoeddus Cymru a Llywodraeth Cymru.

Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus Cymru | Time to Talk Public Health Wales

GIG Cymru NHS Wales | Iechyd Cyhoeddus Cymru | Public Health Wales

Atodiad

Demograffeg sampl

Dulliau

Demograffeg

		Poblogaeth (16+ oed)	Sampl panel cyffredinol N = 3,079		Mai 2024 Sampl arolwg N = 1,243	
Rhyw	Gwryw	49%	827	27%	402	32%
	Benyw	51%	2207	72%	826	67%
	Arall	-	45	1%	15	1%
Oedran (blynyddoedd)	16-29	21%	468	15%	163	13%
	30-49	29%	1256	41%	398	32%
	50-69	31%	984	32%	455	37%
	70+	19%	371	12%	227	18%
Cwintel amddifadedd	1 (Mwyaf)	19%	494	16%	189	15%
	2	20%	617	20%	241	19%
	3	21%	616	20%	235	19%
	4	21%	639	21%	273	22%
	5 (Lleiaf)	20%	713	23%	305	25%

Nodwch. Data poblogaeth o Amcangyfrifon y Swyddfa Ystadegau Gwladol o boblogaeth y DU, Cymru a Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon (Canol 2020) (yn agor mewn ffenestr newydd); Data cwintel amddifadedd o Fynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (2019) (yn agor mewn ffenest newydd).

Oherwydd diffyg cyfranogiad mewn pedwar arolwg yn olynol, mae 220 o bobl wedi cael eu tynnu oddi ar y panel. Amlinellwyd y broses hon i aelodau'r panel yn y deunydd ymuno.

Demograffeg

		Poblogaeth (16+ oed)	Sampl panel cyffredinol N = 3,079		Mai 2024 Sampl Arolwg N = 1,243	
Ethnigrwydd	Gwyn	95%	2947	96%	1200	97%
	Ethnigrwydd cymysg	1%	61	2%	23	2%
	Asaidd neu Asaidd Pryndeinig	2%	36	1%	10	1%
	Du, Affricanaidd, Caribïaidd, Du Cymraeg neu Du Prydeinig	1%	13	<1%	3	<1%
	Ethnigrwydd arall	1%	16	1%	5	<1%
	Gwell gennyf beidio â dweud	-	6	<1%	2	<1%
Bwrdd Iechyd	BIP Aneurin Bevan	19%	554	18%	208	17%
	BIP Betsi Cadwaladr	22%	607	20%	270	22%
	BIP Caerdydd a'r Fro	16%	586	19%	212	17%
	BIP Cwm Taf Morgannwg	14%	394	13%	160	13%
	Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda	12%	440	14%	183	15%
	BI Addysgu Powys	4%	128	4%	61	5%
	BIP Bae Abertaw	12%	370	12%	149	12%

Nodwch. Mae amcangyfrifon poblogaeth yn ôl ethnigrwydd (yn agor mewn ffenest newydd) a gafwyd gan Stats Cymru ar gyfer pob oed oherwydd nad oes data ar gael ar gyfer trigolion 65+ oed nad ydynt yn wyn. Amcangyfrifon poblogaeth gan fyrddau iechyd lleol (yn agor mewn ffenest newydd) wedi'u casglu o Stats Cymru. BIP: Bwrdd Iechyd Prifysgol; BI: Bwrdd Iechyd.

Dulliau - Recriwtio Cychwynnol

- Gosodwyd targed cychwynnol o 2,500 aelod panel er mwyn cael sampl arolwg misol o tua 1,000 ymateb; amcangyfrifwyd y byddai'r cyfraddau ymateb i arolygon bob yn ail fis yn 50% ar y mwyaf.
- I gyrraedd ystod o unigolion, defnyddiwyd tri dull recriwtio:
  - Ffon
  - Cyfryngau cymdeithasol
  - Wyneb yn wyneb
- Cafodd cwmni ymchwil i'r farchnad proffesiynol (DJS Research Limited) ei gaffael i gynnal y recriwtio a'r arolygon misol.
- Defnyddiwyd samplu cwota haenog wrth recriwtio dros y ffôn ac wyneb yn wyneb. Cwotâu wedi'u cymhwyso i:
  - Daearyddiaeth (Bwrdd Iechyd)
  - Oed
  - Rhyw
  - Cwintel Amddifadedd (MALC*)
- Roedd targedu cyfryngau cymdeithasol yn canolbwyntio ar fylchau demograffig mewn recriwtio.
- Cwblhaodd aelodau'r panel arolwg recriwtio cychwynnol a gofynnir iddynt gwblhau arolygon 15-20 munud bob yn ail mis. Cynhelir arolygon ar-lein neu dros y ffôn bob yn ail fis, yn dibynnu ar ddewis y sawl sy'n cymryd rhan.

* Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru.

Mae rhagor o fanylion methodolegol ar gael ym mhrotocol y prosiect (yn agor mewn ffenest newydd).

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

- Ar gyfer pob arolwg, gwahoddir holl aelodau'r panel i gwblhau'r holiadur trwy’r dull y maent yn ei ffafrio (ffôn neu ar-lein). Rhoddir tair wythnos i aelodau’r panel gwblhau'r arolwg. O fewn yr amserlen honno, nodir bylchau yn y proffil demograffig sydd ei angen i gyflawni sampl sy'n cynrychioli oedran, rhyw, ethnigrwydd ac amddifadedd Cymru, ac anfonir nodiadau atgoffa i gwblhau'r arolwg.
- Er mwyn cynyddu cynrychiolaeth ar draws sampl yr arolwg, cynhelir tua 100 o gyfweliadau wyneb yn wyneb fesul arolwg gyda grwpiau poblogaeth a dargedir. Gwahoddir yr unigolion hyn i gwblhau’r arolwg ac fe’u gwahoddir yna i ymuno â'r panel. Felly mae cyfran yn gyfranogwyr sy’n cwblhau arolwg untro. Yn ogystal, rhoddir hysbysebion ar y cyfryngau cymdeithasol sy'n targedu grwpiau poblogaeth penodol.

Recriwtiwyd y cyfranogwyr (N = 1,243) a gwblhaodd arolwg mis Mai drwy’r dulliau canlynol:

Dull Recriwtio	n	%
Ar-lein	845	68%
Dros y ffôn	264	21%
Wyneb yn wyneb (panel)	91	7%
Wyneb yn wyneb (untro)	43	3%

Cwblhaodd y cyfranogwyr (N = 1,243) arolwg mis Mai drwy’r dulliau canlynol:

Dull Cyfranogiad	n	%
Ar-lein	1039	84%
Dros y ffôn	96	8%
Wyneb yn wyneb	108	9%